

IMO 2024

65th International Mathematical Olympiad

Azerbaijani (aze), day 1

Çərşənbə axşamı, 16 iyul 2024

Məsələ 1. Bütün elə α həqiqi ədədlərini tapın ki, hər bir n müsbət tam ədədi üçün

$$\lfloor \alpha \rfloor + \lfloor 2\alpha \rfloor + \cdots + \lfloor n\alpha \rfloor$$

tam ədədi n ədədinin müəyyən bir qatına bərabər olsun, yəni n -ə tam bölünsün. (Qeyd: $\lfloor z \rfloor$ ifadəsi, z ədədindən kiçik və ya ona bərabər olan ən böyük tam ədədi göstərir. Məsələn, $\lfloor -\pi \rfloor = -4$ və $\lfloor 2 \rfloor = \lfloor 2.9 \rfloor = 2$.)

Məsələ 2. Bütün elə (a, b) müsbət tam ədəd cütlüklerini tapın ki, (a, b) cütlüyü üçün elə g və N müsbət tam ədədləri mövcud olsun ki,

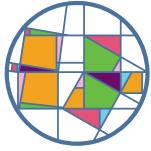
$$\text{ƏBOB}(a^n + b, b^n + a) = g$$

bərabərliyi bütün $n \geq N$ tam ədədləri üçün doğru olsun. (Qeyd: $\text{ƏBOB}(x, y)$ ifadəsi, x və y tam ədədlərinin ən böyük ortaq bölənini göstərir.)

Məsələ 3. Müsbət tam ədədlərdən təşkil olunmuş a_1, a_2, a_3, \dots sonsuz ardıcılılığı və N müsbət tam ədədi verilmişdir. Bu ardıcılıqlarda hər bir $n > N$ üçün, a_n həddi, a_1, a_2, \dots, a_{n-1} hədlərindən a_{n-1} həddinə bərabər olanların sayına bərabərdir.

İsbat edin ki, a_1, a_3, a_5, \dots və a_2, a_4, a_6, \dots ardıcılıqlarından ən azı bir dənəsi bir yerdən sonra dövri olacaqdır.

(Əgər b_1, b_2, b_3, \dots sonsuz ardıcılığında bütün $m \geq M$ ədədləri üçün $b_{m+p} = b_m$ olacaq şəkildə p və M müsbət tam ədədləri mövcud olarsa, o zaman bu ardıcılıq *bir yerdən sonra dövri* adlanır.)

IMO 2024

65th International Mathematical Olympiad

Azerbaijani (aze), day 2

Çərşənbə, 17 iyul 2024

Məsələ 4. ABC üçbucağında $AB < AC < BC$ olsun. ABC üçbucağının daxilinə çəkilmiş çevrənin mərkəzi və daxilinə çəkilmiş çevrə uyğun olaraq I və ω olsun. BC xətti üzərində C -dən fərqli elə X nöqtəsi götürülmüşdür ki, X nöqtəsindən AC düz xəttinə çəkilmiş paralel xətt ω çevrəsinə toxunur. Oxşar şəkildə BC xətti üzərində B -dən fərqli elə Y nöqtəsi götürülmüşdür ki, Y nöqtəsindən AB düz xəttinə çəkilmiş paralel xətt ω çevrəsinə toxunur. AI xətti ABC üçbucağının xaricinə çəkilmiş çevrə ilə ikinci dəfə $P \neq A$ nöqtəsində kəsişir. K və L nöqtələri uyğun olaraq AC və AB tərəflərinin orta nöqtələri olsun.

İsbat edin ki, $\angle KIL + \angle YPX = 180^\circ$.

Məsələ 5. İlbiz Turbo, 2024 sətr və 2023 sütundan ibarət olan bir lövhədə bir oyun oynayır. Lövhənin 2022 ədəd xanasında gizli canavarlar vardır. Başlangıçda Turbo bu canavarların hansı xanalarda olduğunu bilmir, lakin o, ilk və son sətrdən başqa hər bir sərdə dəqiq bir ədəd canavar olduğunu və hər bir sütunda isə ən çoxu bir ədəd canavar olduğunu bilir.

Turbo ilk sərdən son sərə çatmaq üçün müəyyən cəhdlər edir. Hər bir cəhddə, o, ilk sərdə istədiyi bir xanadan başlayır, və olduğu xana ilə tərəf qonşuluğu olan xanalardan birinə keçmə addımlarını təkrarlayır (Turbo-nun öncədən ziyarət etdiyi xanaya geri qayıtmamasına icazə verilir). Əgər Turbo içərsində canavar olan bir xanaya çatarsa, o zaman onun həmin cəhd sonlanır və yeni bir cəhdə başlamaq üçün ilk sərə göndərilir. Canavarlar hərəkət etmir və Turbo öncədən ziyarət etdiyi xanalarda canavar olub olmadığını yadında saxlayır. Turbo son sərdəki istənilən bir xanaya çatarsa, cəhd sonlanır və oyun bitir.

n ədədinin elə ən kiçik qiymətini tapın ki, Turbo, canavarların lövhədəki yerlərində asılı olmayaraq ən çoxu n cəhd edərək son sərə çata, yəni oyunu bitirə bilər?

Məsələ 6. \mathbb{Q} ilə rasional ədədlər çoxluğu işarə edilsin. Aşağıdakı şərti ödəyən $f: \mathbb{Q} \rightarrow \mathbb{Q}$ funksiyalarına maraqlı deyək: istənilən $x, y \in \mathbb{Q}$ üçün,

$$f(x + f(y)) = f(x) + y \quad \text{və} \quad f(f(x) + y) = x + f(y)$$

bərabərliklərdən ən azı biri doğru olsun. Elə bir c tam ədədinin mövcud olduğunu göstərin ki, hər bir f maraqlı funksiyası üçün r rasional ədəd olmaq şərti ilə $f(r) + f(-r)$ şəklində göstəriləbilən bir-birindən fərqli rasional ədədlərin sayı ən çoxu c -dir. c ədədinin mümkün ən kiçik qiymətini tapın.